

РОЗДІЛ III

РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

УДК 364.371.134

Бартош Олена Павлівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Козубовський Ростислав Володимирович,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Шандор Федір Федорович,
доктор філософських наук, професор,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород

**ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ,
СХИЛЬНИМИ ДО ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ**

В статті розглядаються питання підготовки студентської молоді до волонтерської роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки, кількість яких суттєво збільшилася впродовж останніх років, що актуалізує проблему пошуку ефективних форм і методів виховної роботи. Дослідження здійснювалося поетапно. На першому етапі виявлявся рівень готовності студентів до волонтерської роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки (анкетування, бесіди, спостереження, тестування, творчі роботи). Другий етап передбачав формування готовності майбутніх соціальних працівників до волонтерської роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки (бесіди, пояснення, інструктаж, проектування, інтерактивні методи, екскурсії). Запропоновано характеристику дітей з девіантною поведінкою. Розкрито сутність волонтерської діяльності і обґрунтовано необхідність залучення студентської молоді до волонтерської роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки. Визначено форми і методи підготовки студентів до волонтерської діяльності, виявлено умови, які сприяють ефективності підготовки.

Ключові слова: професійна підготовка, волонтерська діяльність, девіантна поведінка, діти, схильні до девіантної поведінки, соціальні працівники, готовність, умови ефективності підготовки.

Постановка проблеми. Проблема девіантної поведінки була об'єктом наукових досліджень, починаючи ще з часів античності, проте сьогодні інтерес до неї зростає, оскільки впродовж останніх десятиріч девіантні прояви набули значного розповсюдження, в тому числі й серед неповнолітніх. Девіантна поведінка неповнолітніх у багатьох випадках трансформується у кримінальні форми поведінки і становить суттєву небезпеку як для самої особистості неповнолітнього, його подальшого розвитку, так і для всього суспільства. Дуже небезпечним є й те, що відбувається процес «омолодження» девіантних форм поведінки. Якщо раніше мова зазвичай йшла про девіації серед підлітків і молоді, то сьогодні девіантна поведінка все частіше зустрічається в середовищі молодших школярів. Зростає й кількість дівчат із девіаціями у поведінці. Розповсюджуються нові види девіантних проявів серед неповнолітніх.

Значний вклад у профілактику девіантної поведінки покликані внести соціальні працівники, оскільки серед основних професійних функцій соціальних працівників чітко визначені функції, пов'язані саме з профілактикою девіантних проявів: діагностична, прогностична, попереджувально-профілактична, корекційно-реабілітаційна, соціально-терапевтична, охоронно-захисна.

Водночас, як свідчать результати наукових досліджень (О.Карпенко, І.Ковчина, В.Оржеховська, В.Поліщук та ін.), соціальні працівники не готові достатньою мірою до професійної профілактичної роботи з неповнолітніми. Це зумовлено тим, що соціальна освіта в Україні почала розвиватися порівняно недавно і програма професійної підготовки майбутніх соціальних працівників є недосконалою. Зокрема, на відміну від багатьох зарубіжних країн, яких вітчизняна програма підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери не передбачає спеціалізації в профілактичній діяльності. Тому участь студентів у волонтерській діяльності з неповнолітніми, схильними до девіантної поведінки, може сприяти вдосконаленню професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери загалом і до здійснення профілактичної роботи зокрема.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти девіантної поведінки неповнолітніх інтенсивно досліджуються вітчизняними вченими (Н.Максимова, В.Оржеховська, В.Синьов, Т.Федорченко та ін.). Близькими до теми нашого дослідження є

наукові пошуки Г.Бойко, Я.Воєводиної, які розглядають волонтерську діяльність студентів саме в контексті соціальної роботи. Т.Лях наголошує, що основною особливістю волонтерської діяльності в Україні є переважаючі учнівської і студентської молоді, які залучені до роботи волонтерів у соціальній сфері. Т.Алексєєва, А.Данилова, Т.Куниця зосереджують увагу на волонтерській діяльності учнів, пропонують практичні рекомендації з її організації і наголошують на величезному виховному потенціалі волонтерства. К.Сидоренко аналізує адміністративно-правові аспекти волонтерської діяльності в Україні, розкриває зміст, основні напрями та принципи волонтерства, з'ясує сутність державної політики в сфері волонтерської діяльності[5].

Незважаючи на значний інтерес науковців до проблеми волонтерської діяльності, недостатньо висвітленими поки що є питання підготовки волонтерів до роботи з такою специфічною категорією як діти, схильні до девіантної поведінки.

Мета статті – розкрити особливості підготовки майбутніх фахівців соціальної роботи до волонтерської діяльності з дітьми, схильними до девіантної поведінки. У процесі дослідження вирішувалися такі завдання: з'ясувати сутність поняття «девіантна поведінка»; розкрити особливості волонтерської діяльності в соціальній сфері; обґрунтувати методи і форми підготовки майбутніх соціальних працівників до волонтерської роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки; виявити умови ефективності підготовки.

Результати дослідження. В проведенні дослідження ми враховували положення про те, що поведінка є соціальною за своєю сутністю, вона формується та реалізується в суспільстві, тісно зв'язана з мовленнєвою регуляцією. Загалом поведінка відображає процес соціалізації особистості, її інтеграції в соціумі [1, с.75]. Відхилення у поведінці особистості, які входять у протиріччя з юридичними, моральними, етичними, соціальними нормами суспільства, прийнято називати девіаціями, а поведінку, відповідно, – девіантною (від лат. – deviatio – відхилення), тобто, девіантна поведінка – це окремі вчинки (або їх сукупність), які не відповідають загальноприйнятим нормам і правилам поведінки в суспільстві. Згідно енциклопедичного словника-довідника, девіація – це соціальна поведінка, яка є відхиленням від поведінки нормальної, соціально прийнятної в конкретному суспільстві [2,

с.108].

У процесі дослідження виявлено, що девіантна поведінка по-різному розглядається представниками різних наук (психології, педагогіки, медицини, соціології, права). Так, у педагогічній літературі (Р.Олифіренко, М.Рожков, В.Оржеховська, Т.Федорченко) під девіантною поведінкою зазвичай розуміють відхилення від прийнятих у суспільстві, соціальному середовищі соціально-моральних норм і цінностей, порушення процесу засвоєння й відтворення соціальних норм і культурних цінностей, саморозвитку та самореалізації особистості в тому суспільстві, якому вона належить. У медичній літературі (М.Кабанов, А.Личко, В.Менделевич, М.Струковська) девіантна поведінка тлумачиться як відхилення від прийнятих у суспільстві норм міжособистісних взаємовідносин: дій, вчинків, висловлювань, які здійснюються як у межах психічного здоров'я, так і в різних формах нервово-психічної патології, особливо пограничного рівня. У психологічній літературі (С.Белічева, А.Гоголева, І.Дубровіна, Н.Максимова) девіантною називається поведінка, що відхиляється від соціально-психологічних і моральних норм, або як неправильний антисоціальний приклад вирішення конфлікту, який виявляється в порушенні суспільно прийнятих норм, шкоді, нанесеній суспільному благополуччю.

Внаслідок несформованості світоглядних принципів, відсутності стійких життєвих установок, ціннісних орієнтацій, найбільш схильними до різних видів девіацій виявляються неповнолітні. Девіантна поведінка неповнолітніх може проявлятися як у порушеннях дисципліни, небажаних вчинках, хуліганських вчинках, бродяжництві, алкоголізмі, наркоманії, проституції, так і в серйозних правопорушеннях і злочинах, які передбачають застосування кримінальних заходів. При цьому варто зауважити, що в останні роки серед молоді набули поширення нові види девіацій: рекет, розбійні напади, комп'ютерні злочини. Зокрема, все частіше мова йде про так звані «кібербулінг» – використання неповнолітніми мобільних телефонів, Інтернет-сайтів як засобів проявів насильства, залякування, терору, спрямованих зазвичай на однокласників, знайомих, що нерідко викликає в останніх не тільки психологічні травми, але стає причиною суїцидів.

Загалом, виникнення девіацій у неповнолітніх зумовлено низкою факторів серед яких: соціально-економічні (низький життєвий рівень значної частини населення, безробіття, соціальне розшарування суспільства, криза сім'ї); психолого-педагогічні (труднощі підліткового віку, дезадаптація, недоліки виховної роботи школи, родини та інших соціальних інститутів); медико-біологічні (вади спадковості, підвищена збудливість, емоційна нестабільність, психічні розлади).

Аналізуючи девіантну поведінку неповнолітніх, вітчизняні дослідники Ю.Іванов, О.Джужа підкреслюють, що у структурі злочинності неповнолітніх переважають крадіжки, грабежі, хуліганство, а частка важких насильницьких злочинів становить приблизно 10%, зростає поширеність організованих форм протиправних дій. До негативних тенденцій розвитку злочинності неповнолітніх вони відносять: організованість злочинності за прикладом дорослих (часто за допомогою дорослих); збільшення темпів зростання злочинності; зростання питомої ваги злочинності неповнолітніх у структурі загальної злочинності; збільшення злочинів щодо вживання і розповсюдження наркотиків; зростання технічної оснащеності неповнолітніх злочинців [3, с.212].

Враховуючи все вищезгадане, не викликає сумнівів необхідність проведення спеціальної виховної роботи з неповнолітніми, схильними до девіантної поведінки, спрямованої на попередження девіантних проявів. Проте на сьогоднішній день фахівців для профілактичної роботи не вистачає. На нашу думку, для вирішення цієї проблеми доцільно більше активно використовувати можливості волонтерської діяльності, до якої залучати студентську молоддь, насамперед, майбутніх соціальних працівників.

Волонтерство є загально визнаним ресурсом соціальної роботи. У волонтерському русі дуже багато позитивних аспектів,

які варто використати у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників. Для студентської молоді волонтерська діяльність є не тільки способом проведення вільного часу, самореалізації та можливістю принести користь суспільству, але й стимуляцією майбутніх фахівців до професійного зростання і розвитку. Зауважимо, що волонтери – це не тільки люди-альтруїсти, вони також працюють заради здобуття досвіду, спеціальних знань і навичок, установлення важливих особистісно-професійних контактів. Волонтерська діяльність дозволяє людині в значній мірі реалізувати почуття особистої громадянської відповідальності. Водночас – це важлива сходинка для подальшого професійного розвитку.

У Загальній декларації волонтерів відзначається, що волонтерство – це добровільний вибір, який виражає особистісні погляди і позицію; передбачає активну участь громадянина в громадському житті, сприяє покращенню якості життя, поглибленню солідарності між людьми, зумовлює реалізацію основних людських потреб на шляху побудови більш справедливого суспільства; сприяє більш збалансованому економічному і соціальному розвитку, виражається зазвичай у спільній діяльності в рамках різних асоціацій [4]. Волонтерство є дуже важливою складовою громадянського суспільства. За допомогою волонтерства: в суспільстві підтримуються і підсилюються такі загальнолюдські цінності, як милосердя, турбота, допомога; люди реалізують свої можливості, повністю розкривають свій людський і професійний потенціал; встановлюються зв'язки, які сприяють вирішенню важливих життєвих питань багатьох людей.

Підготовка студентів до волонтерської роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки, передбачає їх цілеспрямовану теоретичну і практичну підготовку, участь в позааудиторних заходах, наукових дослідженнях, починаючи з I курсу. Вже під час вивчення курсів «Вступ до спеціальності», «Історія соціальної роботи», «Система соціальних закладів і служб в Україні», «Основи психології і педагогіки для соціальних працівників», «Волонтерська діяльність» та проходження ознайомчої практики студенти отримують елементарні знання про сутність соціальної роботи та волонтерської діяльності, знайомляться з практичною діяльністю соціальних закладів, що здійснюють роботу з дітьми, схильними до девіантної поведінки, залучаються до участі в окремих масових волонтерських акціях. На II курсі продовжується подальше оволодіння студентами знаннями з теорії та практики соціальної роботи, роботи з дітьми групи ризику, формування вмінь і навичок соціальної роботи в процесі волонтерської практики.

Волонтерська практика передбачає: участь студентів у різних волонтерських акціях, спрямованих на профілактику девіантної поведінки серед дітей і молоді; проведення індивідуальної та групової роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки на базі практики (громадська організація «Доля», реабілітаційний Центр «Дорога життя», Центр соціальних служб для молоді, загальноосвітні школи), а також в літніх оздоровчих таборах, де разом зі студентами Ужгородського університету зазвичай працюють студенти-волонтери з інших країн (США, Німеччини, Угорщини), що сприяє обміну досвідом волонтерської роботи. Впродовж 2012–2016 років в межах акції «16 днів проти насильства» студенти разом з практичними соціальними працівниками проводили просвітницьку роботу з учнями старших класів в загальноосвітніх школах №3 та №6, угорській гімназії в м.Ужгороді, у благодійному фонді «Нова сім'я» з метою запобігання проявів насильства у молодіжному середовищі, міжтнічних конфліктів. Відповідна робота була проведена студентами також в багатьох районах Закарпатської області. Акція «Обери здоров'я – збережи життя» полягала у розповсюдженні плакатів, листівок та буклетів серед молоді міста, які містили роз'яснення з приводу шкоди алкоголю, наркотиків, тютюнопаління. Студенти-волонтери також виступили з тематичними бесідами з пропаганди здорового способу життя перед учнями шкіл міста, які супроводжувалися демонстрацією

відеофільмів. Традиційними були щомісячні рейди «Діти вулиці», які здійснювалися разом з працівниками соціальних служб. Систематично проводилися акції до Дня захисту дітей, святкування Нового року, дня святого Миколая, спрямовані на підтримку дітей з проблемами у поведінці [5].

Студентами були ініційовані та проведені екскурсії для дітей по цікавих місцях міста Ужгорода, в краєзнавчий музей, в місто Мукачево, Мукачівський замок, оздоровчий центр «Восводино», в музей меду, іподром, ляльковий театр та ін. Учням, які відставали в навчанні, систематично надавалася допомога у підготовці домашніх завдань на базі громадської організації «Доля».

Студенти також активно залучалися до науково-дослідної роботи: проводили вивчення проблеми дітей вулиці; здійснювали опитування громадян міста з приводу розуміння волонтерської діяльності; брали участь у розробці й реалізації різних проектів; готували презентації, тематичні фотостенди, фільми, виступали на наукових конференціях, семінарах, що підвищувало їх інтерес до волонтерської діяльності.

Особливо важливе значення у підготовці студентів до волонтерської роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки, має залучення їх до участі у міжнародних проєктах, які були реалізовані на кафедрі соціальної роботи. Зокрема, в межах проєктів для студентів були проведені заняття «Методи вивчення особистості дітей групи ризику», «Гуманістичні основи навчання і виховання дітей», «Казкотерапія і основи театралізації», «Медико-соціальні аспекти виховної роботи з підлітками, схильними до девіантної поведінки», «Технології волонтерської діяльності з дітьми групи ризику», «Основи конструктивного спілкування», «Основи психодіагностики», «Здоровий спосіб життя», «Анімація як технологія волонтерської діяльності» та ін. До занять зі студентами долучалися викладачі університету м.Любляна (Словенія) в рамках міжнародного проєкту ТЕМПУС-ТАСІС, а також Києво-Могилянської академії. Заняття «Діяльність студентів-волонтерів у США» було проведено викладачем з університету м.Юта (США) в рамках міжнародного проєкту «TOUCHN», назва якого означає: takeoneUkrainianchildrenhand (візьми за руку одну українську дитину). Проєкт розпочався у 2001 році і продовжується до сьогоднішнього дня. Він спрямований на підтримку (моральну, фізичну, матеріальну) дітей-сиріт, які позбавлені батьківського піклування. Частина з них перебувають в інтернатних закладах, інші – в дитячих будинках сімейного типу в Закарпатській області.

Американські волонтери (учасники проєкту) регулярно впродовж багатьох років збирають кошти в США для потреб цих дітей (іграшки, одяг, навчальні, технічні засоби, ремонт будівель тощо), потім разом з українськими студентами-волонтерами відвідують дитячі заклади і розподіляють кошти. Кожного року влітку силами учасників проєкту організуються літні табори для дітей цільової групи, де разом з американськими волонтерами працюють і майбутні соціальні працівники – студенти Ужгородського університету.

Два роки на кафедрі соціальної роботи тривав проєкт «Приятелі», який підтримувався Нідерландами, і спрямований на допомогу дітям з обмеженими можливостями. Основна мета проєкту – подолати існуючу в суспільстві ізоляцію дітей з обмеженими можливостями через здійснення товариських відносин з друзями-волонтерами та організацію вільного спілкування під час проведення різних індивідуальних та групових заходів. Слід відзначити, що навіть після закінчення проєкту багато студентів продовжують працювати з дітьми.

Завдяки міжнародним проєктам 12 кращих студентів-волонтерів мали змогу відвідати м.Дармштадт (Німеччина) і ознайомитися з діяльністю соціальних закладів, 2 студенти пройшли стажування в Угорщині (програма тренінгів для волонтерів), 3 студенти взяли участь у міжнародній волонтерській акції з соціальної роботи в Туреччині, 2 студенти були учасниками міжнародної конференції в Словаччині. Все це сприяло підвищенню рівня їх готовності до волонтерської роботи.

Виявлено умови ефективності підготовки студентів до волонтерської діяльності з дітьми, схильними до девіантної поведінки: поєднання теоретичної, практичної підготовки і науково-дослідницької роботи студентів; формування інтересу до проблеми волонтерської роботи з дітьми, які мають відхилення у поведінці; використання різних форм і методів роботи у підготовці майбутніх фахівців до волонтерської діяльності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. В результаті дослідження з'ясовано сутність волонтерської діяльності. Доведено важливу роль волонтерської діяльності у роботі з дітьми, схильними до девіантної поведінки, і необхідність залучення студентської молоді до цієї роботи. Подальшого дослідження вимагають форми і методи підготовки студентів до волонтерської діяльності.

Список використаних джерел

1. Змановская Е.В. Девиантология: Психология отклоняющегося поведения: [учебное пособие] / Е.В.Змановская. – М.: «Академия», 2004. – 287 с.
2. Все про соціальну роботу: навчальний енциклопедичний словник-довідник / За ред. В.М.Пічі. – Львів: Новий Світ – 2000, 2013. – 616 с.
3. Иванов Ю.Ф. Криминология: [навчальний посібник] / Иванов Ю.Ф., Джужа О.М. – К.: Видавництво ПАЛИВОДА А.В., 2006. – 264с.
4. Загальна декларація волонтерів, прийнята на XI Конгресі Міжнародної Асоціації Волонтерів/Волонтерський рух в Україні: збірник / Упорядники: С.І.Стеженська, Н.В.Вержиховська. – К.: ТИРАЖ, 2002. – Вип.2. С.11- 13.
5. Козубовський Р.В. Підготовка майбутніх соціальних працівників до профілактики девіантної поведінки неповнолітніх у процесі волонтерської практики: [монографія] // Р.В.Козубовський, О.Т.Смук. – Ужгород: «ПП Бреза», 2013. – 232 с.

В статті розглядаються питання підготовки студентської молоді до волонтерської роботи з дітьми, схильними до девіантного поведінки, кількість яких суттєво збільшилась в останні роки, що актуалізує проблему пошуку ефективних форм і методів виховної роботи. Дослідження здійснювалось поетапно. На першому етапі був виявлений рівень готовності студентів до волонтерської діяльності з проблемними дітьми (анкетування, бесіди, спостереження, тестування, творчі роботи). Другим етапом передбачувалося формування готовності майбутніх соціальних працівників до волонтерської роботи з дітьми, схильними до девіантного поведінки (бесіди, інструктаж, проєктування, інтерактивні методи, екскурсії). Представлено характеристику дітей з девіантним поведінкою. Розкрито сутність волонтерської діяльності і обґрунтовано необхідність залучення до волонтерської діяльності з проблемними дітьми студентської молоді. Визначено форми і методи підготовки студентів до волонтерської діяльності, виявлені умови, способствуючі ефективній підготовці.

Ключові слова: професійна підготовка, волонтерська діяльність, девіантне поведінка, діти, схильні до девіантного поведінки, соціальні працівники, готовність, умови ефективності підготовки.

The article presents the issue of training of the student youth for volunteering activity with vulnerable children, the number of which has significantly increased in recent years, which actualizes the problem of finding effective methods and forms of educational preventive work with them. The importance of volunteering in the work with young deviants and involving the student youth to it has been substantiated. Volunteering is a

universally recognized resource of social work. The volunteer movement has many positive aspects worth of being used in the training of future social workers. The volunteering activity for the youth is not only a way to spend free time, a way of self-realization, and the opportunity to contribute to a society, but also the possibility to stimulate future professional growth and development. Here we should note, that volunteers are not only altruistic people, they also work for the purpose of gaining experience, special knowledge and skills, establishing important personal and professional contacts. The volunteering activity allows a person to largely realize a sense of personal civil responsibility. At the same time, it is an important step for the further professional development. The study was conducted at Uzhhorod National University with Social Work students and took place in stages. The aim of the study is to reveal the peculiarities of the future social workers training for volunteering activity with deviant children. The following research methods have been used: questionnaire, individual and group interview, observation (direct and indirect), testing, method of explanation and narration, method of conversation, interactive methods, the method of projects, trainings, excursions, case-study. On the basis of methods used: the essence of volunteering activity has been clarified as a voluntary non-profit activity of persons-volunteers aimed at providing assistance to individuals in difficult living conditions. The important role of volunteering in working with deviant children has been proved as well as the necessity to involve student youth in this work; the content, forms and methods of social workers-to-be training for volunteering with deviant children have been grounded; the conditions of effectiveness of formation of readiness of students for volunteering activity with deviant children have been revealed: the combination of theoretical, practical training and scientific-research work of students; formation of interest in the problem of volunteering with deviant children; use of various forms and methods of work in the training of future professionals for volunteering activities. The generalization of the results of the conducted experimental work has shown the significant increase of indicator of the level of readiness of students for volunteering activity with deviant children

Key words: volunteering activity, deviant children, social workers, readiness, conditions of effectiveness of training

UDC 378.147:373.21

Vorozhbit-Viktoriya Viktorivna
doctor of pedagogical sciences, professor,

Kharkiv National Pedagogical University named after G.S.Skovoroda, Kharkiv

Popovych Oksana Mykhailivna,

Candidate of Pedagogy, Senior Lecturer,

Bretsko Irina Ivanivna,

Candidate of Psychologists, Associate Professor,

Mukachevo State University, Mukachevo

FORMATION OF THE PERSONALITY OF THE FUTURE TEACHER AS A KEY CONDITION FOR ESTABLISHING THE ORGANIZATION OF CONSTRUCTIVE ACTIVITY OF CHILDREN

The problem of organizing constructive activity of the personality has been analyzed in the article. The authors emphasize the expediency of using exercises, special trainings for professionally directed student leisure activities in the practice of teacher training. A number of requirements for the use of the project method for the training of future teachers for the organization of constructive activity of children has been outlined in the article. Among them there are: the presence of a pedagogically significant problem in the subject of projects, the complexity and relevance of which corresponds to the educational needs and needs of students; the research character of the search for solutions to the problem and the availability of the necessary tools; structuring activities according to the classical stages of designing; modeling conditions for students to identify learning problems; amateur nature of the creative activity of project participants; practical or theoretical value of the result of the activity and readiness for implementation during the production practices; the pedagogical value of the activity (which new knowledge and skills were gained by students in the process of project implementation).

Key words: teacher, personality, psychological-pedagogical preparation, constructive activity, motive, success.

The problem. Modern education is a dynamic constructive system in which the structure of participants in the pedagogical process is changed, relations are adjusted, new methods and forms of pedagogical interaction are created, new connections of people with the environment (natural and social environments) are constructed.

At the level of legislation in the field of education in Ukraine, the strategic task of modern institutions of higher pedagogical education is the creation of conditions for the implementation and self-realization of the personality in an informationally rich environment [1]. This requires a transition from a declarative to a practically oriented model of education and training, which aims at finding new ways and means that will ensure the development of personal resources of children, their needs, interests, inclinations and abilities. The need for development of a person capable of constructive activity is relevant in the personal aspect. Such a person is capable of effective social and psychological adaptation to the realities of social life, its transformation or change of self, behavior under the influence of objective conditions of development of culture, science, technology.

We emphasize that the development of ability to constructive activity is becoming of such significance today because it is the basic quality of the personality, its core, the central characteristic, as stated by the National Doctrine of the Development of Education in the XXI Century [2], a personally oriented model should be implemented.

Analysis of recent research and publications. The analysis of psychological and pedagogical literature on the problem of organizing the constructive activity of the individual makes it possible to note that L.

Artemova, D. Bohoyavlens'ka, V. Vorozhbit, M. Podd'yakov, O. Popovych, O. Proskura, K. Shcherbakova, H. Shchukina emphasize their exceptional importance in the development of personality, although the problems and the need to identify new promising means that will stimulate both the overall development of the individual and its constructive activity remain unresolved.

National psychologists A. Kovalenko, O. Kul'chyts'ka, N. Lytvynova, V. Molyako, M. Kholodna, V. Yurkevych studied the complex dialectic nature of the interweaving of procedural and personality in constructive activity.

The purpose of the article: to reveal the content of the formation of the teacher's personality formation as a condition for successful preparation for the organization of constructive activity of children.

Research results. It is worth emphasizing that for the organization of constructive activity of children the future teacher should have a personality formation, which is the basis of purposeful actions and behavior. As you know, a special role in the formation of the personality is played by constructive personal qualities: self-mastery in various psychological and pedagogical situations, positive perception of reality (when in all cases the person is able to see a confirmation that the events bring something useful, interesting, new, necessary for a professional growth)

For the formation of personal attitude of the future educators as a condition for preparing them to the organization of constructive activities in the foreground of psychological and pedagogical preparation a clear